

IV

(Andra rättsakter)

EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

GEMENSAMMA EES-KOMMITTÉN

BESLUT AV EFTAS ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET

nr 191/08/KOL

av den 17 mars 2008

om oavlönade arbetsinsatser i forsknings- och utvecklingsverksamhet (Norge)

EFTAS ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET⁽¹⁾ HAR FATTAT DETTA
BESLUT

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet⁽²⁾, särskilt artiklarna 61–63 och protokoll 26,

med beaktande av avtalet mellan Eftastaterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol⁽³⁾, särskilt artikel 24,

med beaktande av artikel 1.2 och 1.3 i del I och artiklarna 4.4, 6 och 7.4 i del II i protokoll 3 till övervakningsavtalet,

med beaktande av övervakningsmyndighetens riktlinjer⁽⁴⁾ för tillämpning och tolkning av artiklarna 61 och 62 i EES-avtalet, särskilt avsnittet om stöd till forskning, utveckling och innovation,

med beaktande av övervakningsmyndighetens beslut nr 59/06/KOL av den 8 mars 2006 om att inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 1.2 i del I och artikel 6 i del II i protokoll 3 till övervakningsavtalet,

⁽¹⁾ Nedan kallad *övervakningsmyndigheten*.

⁽²⁾ Nedan kallat *EES-avtalet*.

⁽³⁾ Nedan kallat *övervakningsavtalet*.

⁽⁴⁾ Procedurregler och materiella regler inom området för statligt stöd – Riktlinjer för tillämpning och tolkning av artiklarna 61 och 62 i EES-avtalet och artikel 1 i del I i protokoll 3 till övervakningsavtalet, antagna och utfärdade av övervakningsmyndigheten den 19 januari 1994, offentliggjorda i EGT L 231, 3.9.1994, s. 1, och EES-supplement nr 32, 3.9.1994, s. 1, senast ändrade genom beslut nr 154/07/KOL av den 3 maj 2007; nedan kallade *riktlinjerna för statligt stöd*.

efter att i enlighet med nämnda artikel ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig⁽⁵⁾, och

av följande skäl:

I. BAKGRUND

1. FÖRFARANDE

Genom en skrivelse av den 14 oktober 2005 från Norges delegation vid Europeiska unionen, till vilken var fogad en skrivelse från det norska Närings- och handelsdepartementet av den 5 oktober 2005, vilka båda mottogs och registrerades av övervakningsmyndigheten den 17 oktober 2005 (referensnummer 346675), anmälde de norska myndigheterna i enlighet med artikel 1.3 i del I i protokoll 3 till övervakningsavtalet ett förslag till en ny ordning för statligt stöd för oavlönade arbetsinsatser i forsknings- och utvecklingsverksamhet, nedan kallad *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats*.

Efter ytterligare skriftväxling⁽⁶⁾ underrättade övervakningsmyndigheten, genom en skrivelse av den 8 mars 2006 (referensnummer 364666), de norska myndigheterna om att den hade beslutat att inleda det förfarande som fastställs i artikel 6 i del II i protokoll 3 till övervakningsavtalet avseende *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* och uppmanade dem att inkomma med synpunkter på beslutet.

⁽⁵⁾ EUT C 258, 26.10.2006, s. 28, och EES-supplement nr 53, 26.10.2006.

⁽⁶⁾ För närmare uppgifter om skriftväxlingen hänvisas till beslut nr 59/06/KOL om att inleda ett formellt granskningsförfarande, varav en sammanfattning har offentliggjorts i EUT C 258, 26.10.2006, s. 28, och i EES-supplement nr 53, 26.10.2006. Det fullständiga beslutet kommer att offentliggöras på övervakningsmyndighetens webbplats: www.eftasurv.int

Genom en skrivelse av den 19 april 2006 från Norges delegation vid Europeiska unionen, till vilken var fogad skrivelser från Fornyings- och administrasjonsdepartementet samt Nærings- och handelsdepartementet av den 11 respektive den 7 april 2006, inkom de norska myndigheterna med sina synpunkter. Skrivelsen mottogs och registrerades av övervakningsmyndigheten den 20 april 2006 (referensnummer 370829).

Beslut nr 59/06/KOL om att inleda ett formellt granskningsförfarande offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* och i EES-supplementet till denna (7). Övervakningsmyndigheten uppmanade berörda parter att inkomma med synpunkter. Övervakningsmyndigheten har inte tagit emot några synpunkter från berörda parter.

Genom en skrivelse som inkom på elektronisk väg den 15 februari 2008 från Fornyings- och administrasjonsdepartementet (referensnummer 465311) bekräftade de norska myndigheterna de uppgifter som man under 2007 och i januari 2008 lämnat vid informella kontakter via telefon och e-post.

2. BESKRIVNING AV DEN FÖRESLAGNA ÅTGÄRDEN

2.1 SYFTE, RÄTTSLIG GRUND OCH GENOMFÖRANDE AV TILSKUDDSORDNINGEN FÖR ULØNNET FORSKNINGSINNSATS

Syfte

Av det förberedande lagstiftningsarbetet framgår att det övergripande syftet med *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* är att stimulera till ökade investeringar i forsknings- och utvecklingsverksamhet, särskilt i små företag såsom entreprenörsföretag och enmansbolag (8). Mer specifikt syftar den nya ordningen till att stimulera egna insatser i forsknings- och utvecklingsinriktade företag, som i startskedet ofta är beroende av arbetskraft som man inte kan betala lön till. De norska myndigheterna anser att forsknings- och utvecklingsinriktade företag är viktiga för forskningsbaserat värdeskapande och innovation.

De norska myndigheterna har mer ingående förklarat att införandet av *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* motive-rades av att det inom ramen för den befintliga *Skattefunn*-ordningen (9) är omöjligt att stödja oavlönade arbetsinsatser i sam-

band med forsknings- och utvecklingsverksamhet som genomförs av entreprenörsföretag och enmansbolag, eftersom *Skattefunn*-ordningen är en ordning för skatteavdrag (10). De norska myndigheterna har förklarat att inom ramen för *Skattefunn*-ordningen beviljas stöd till forsknings- och utvecklingsverksamhet i form av skatteavdrag (eller skattecredit), varvid ett belopp som motsvarar en viss procentandel av de stödberättigande kostnaderna dras av från det skattebelopp företaget ska betala. De norska myndigheterna ansåg det emellertid oförenligt med den allmänna skattelagstiftningen att från det belopp som ska betalas i skatt dra av ett belopp som inte är baserat på *faktiska* stödberättigande kostnader utan på oavlönade arbetsinsatser, dvs. "kostnader" som inte har uppkommit i den mening att ingen lön har betalats ut och kostnaderna inte syns i företagets bokföring. Man ansåg på den grundvalen att oavlönade arbetsinsatser inte kunde betraktas som en stödberättigande kostnad inom ramen för *Skattefunn*-ordningen.

Det är mot denna bakgrund som de norska myndigheterna har föreslagit att *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* ska inrättas för beviljande av ekonomiskt stöd i form av skattebefriade bidrag för oavlönade arbetsinsatser i samband med forsknings- och utvecklingsverksamhet. De norska myndigheterna betraktar *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* som en korrigering av eller ett komplement till den befintliga *Skattefunn*-ordningen.

I anmälan förklarade de norska myndigheterna också att många företag genomfört projekt som har godkänts enligt *Skattefunn*-ordningen, men för vilka de därefter inte har fått göra skatteavdrag (eller har varit tvungna att återbetala ett belopp motsvarande ett redan erhållet skatteavdrag) på grund av att projektet omfattat oavlönade arbetsinsatser. De norska myndigheterna har därför beslutat att införa en "kompensationsordning" för att kompensera företagen för ekonomiska förluster i deras forsknings- och utvecklingsprojekt under åren 2002–2004 till följd av att oavlönade arbetsinsatser inte omfattas av *Skattefunn*-ordningen (11). I beslutet om att inleda ett formellt granskningsförfarande avseende *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* ansåg övervakningsmyndigheten att stöd som beviljas företag inom ramen för kompensationsordningen ska anses som stöd av mindre betydelse enligt förordningen om stöd av mindre betydelse (12). Kompensationsordningen har därför inte omfattats av det formella granskningsförfarandet.

(7) För uppgifter om offentliggörandet, se fotnot 6.

(8) Avsnitt 3.9 i St. prp. nr. 65 (2004–2005).

(9) *Skattefunn*-ordningen godkändes av övervakningsmyndigheten genom beslut nr 171/02/KOL av den 25 september 2002 och ändringarna till *Skattefunn*-ordningen godkändes genom beslut nr 16/03/KOL av den 5 februari 2003.

(10) De begrepp som de norska myndigheterna använder för bolagsformerna är *gründerselskaper* och *enkeltpersonforetak*.

(11) Den 2 juli 2006 antog de norska myndigheterna förordning nr 123 om genomförande av kompensationsordningen: *Forskrift om kompensasjon for ulønnet arbeidsinnsats i Skattefunn-godkjente forsknings- og utviklingsprosjekter for inntektsårene 2002, 2003 og 2004*. Se även beskrivningen i avsnitt 3.9 i St. prp. nr. 65 (2004–2005).

(12) Kommissionens förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse (EGT L 10, 13.1.2001, s. 30) som har införlivats genom punkt 1 e i bilaga XV till EES-avtalet.

Rättslig grund

I det ursprungliga förslaget till statsbudget från den norska regeringen till det norska Stortinget⁽¹³⁾, som följdes av en rekommendation från en stortingskommitté till Stortinget⁽¹⁴⁾, föreslog regeringen att totalt 70 miljoner norska kronor skulle öronmärkas för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* och kompensationsordningen⁽¹⁵⁾. I väntan på godkännande från övervakningsmyndigheten har inga medel betalats ut inom ramen för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*, men de norska myndigheterna har förklarat att den årliga budgeten för ordningen väntas uppgå till högst omkring 50 miljoner norska kronor⁽¹⁶⁾.

Parallellt med att den ursprungliga budgeten för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* antogs, antog Stortinget den 17 juni 2005 ett förslag om ändring av den norska lagen om skatt på förmögenhet och inkomster och införde bestämmelser om skattebehandling och tak för finansiering som beviljas inom ramen för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* (nedan kallat skattelag om *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*)⁽¹⁷⁾.

Förutom att anta budgeten och skattelagen om *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* har Närings- och handelsdepartementet gett ut ett utkast till riktlinjer om genomförandet av *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*⁽¹⁸⁾ (nedan kallade riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*). I utkastet till riktlinjer anges att Norges forskningsråd kommer att vara ansvarigt organ för förvaltning och genomförande av ordningen.

Genomförande av *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* – stödberättigade projekt

Av riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* framgår att stödberättigade projekt ska omfatta forsknings- och

utvecklingsverksamhet som utförs av personer som inte får någon lön eller annan ersättning för sitt arbete. Personer som får ersättning från andra offentliga källor omfattas inte⁽¹⁹⁾.

Enligt riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* är följande projekt stödberättigade:

- i) Projekt som omfattar planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att erövra ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av sådana komponenter i komplexa system som är nödvändiga för sådan forskning, i synnerhet allmän teknikalidering, utom prototyper i enlighet med vad som sägs i punkt ii⁽²⁰⁾.
- ii) Projekt som syftar till att ta fram ny information, kunskap eller erfarenheter som antas vara till nytta för företaget i samband med utvecklingen av nya eller bättre produkter, tjänster eller produktionsmetoder. Stödberättigad verksamhet enligt ordningen är även verksamhet där resultaten från industriell forskning omsätts i en plan, ett projekt eller ett utkast till nya förbättrade produkter, tjänster eller produktionsprocesser, samt utveckling av en första prototyp eller ett pilotprojekt som inte kan utnyttjas kommersiellt⁽²¹⁾.

De norska myndigheterna har uppgett att dessa definitioner av vad som avses med stödberättigade forsknings- och utvecklingsprojekt är identiska med definitionerna av stödberättigade forsknings- och utvecklingsprojekt inom ramen för den befintliga *Skattefunn*-ordningen. De norska myndigheterna hänvisar de facto i praktiken till stödberättigade projekt inom ramen för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* som projekt som uppfyller "Skattefunn-kriterierna" eller har godkänts enligt *Skattefunn*-ordningen⁽²²⁾.

⁽¹³⁾ Avsnitt 3.9 i St. prp. nr. 65 (2004–2005), kapitel 928, post 71.

⁽¹⁴⁾ Avsnitt 10.1.1.2 i Innst. S. nr. 240 (2004–2005), kapitel 928, post 71.

⁽¹⁵⁾ Budgeten godkändes av Stortinget den 17 juni 2005. Under 2006–2007 har 35 miljoner norska kronor beviljats inom ramen för kompensationsordningen.

⁽¹⁶⁾ Detta är en uppskattning och siffran anges således inte i någon rättsakt.

⁽¹⁷⁾ Lov 2005-06-17 nr 74: Lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven). Regeringens förslag till Stortinget återfinns i avsnitt 14.1 i Ot. prp. nr. 92 (2004–2005), där det hänvisas till det ursprungliga förslaget till budget i St. prp. nr. 65 (2004–2005). Förslaget understöddes i en rekommendation från Stortingets finanskommitté, se avsnitt 15.1 i Innst. O. nr. 125 (2004–2005).

⁽¹⁸⁾ Utkastet till riktlinjer för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* utgörs av administrativa instruktioner som har utfärdats på grundval av interna föreskrifter om ekonomistyrning i staten, nämligen *Reglement for økonomistyring i staten* och *Bestemmelser om økonomistyring i staten*.

⁽¹⁹⁾ Avsnitt 6 i del III.6.A i standardformuläret för anmälan och avsnitt 3 i riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*.

⁽²⁰⁾ I anmälan hänvisades till *Skattefunn*-ordningen, men specifikt nämndes endast det slag av projekt som anges i punkt ii, och det var därför inte klart huruvida även andra slag av projekt omfattades av tillämpningsområdet för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*. Genom e-post av den 12 mars 2008 (referensnummer 469276) bekräftade emellertid de norska myndigheterna att även forskning och utveckling enligt punkt i omfattas av ordningen.

⁽²¹⁾ Avsnitt 6 i del I i standardformuläret för anmälan och avsnitt 3 i riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*. Vanlig affärsinriktad produktutveckling som inte har karaktären av forskning omfattas emellertid inte, t.ex. projekt av varaktig karaktär eller som avser ändring av metoder utan att det krävs att ny kunskap tas fram eller att befintlig kunskap används på nya sätt, är av organisatorisk karaktär eller består av utredningar etc.

⁽²²⁾ Avsnitt 3 i riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* och avsnitt IX i skattelagen om *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*.

Som det anges ovan kommer *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* att förvaltas och genomföras av Norges forskningsråd. Detta organ fungerar även som sekretariat och är det förvaltningsorgan som avgör huruvida projekt är stödberättigade enligt *Skattefunn*-ordningen⁽²³⁾. De norska myndigheterna har förklarat att den omständigheten att stödberättigad forsknings- och utvecklingsverksamhet definieras likadant inom ramen för *Skattefunn*-ordningen och *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*, och att det är samma förvaltningsorgan som inom ramen för båda ordningarna avgör huruvida projekt ska anses vara stödberättigade, innebär att genomförandet av de två ordningarna är nära samordnat. Meningen är att sökande som ansöker om stöd för stödberättigad forsknings- och utvecklingsverksamhet endast ska behöva fylla i ett enda ansökningsformulär där man kan ange huruvida ansökan avser stöd för avlönat och/eller oavlönat arbete i samband med forsknings- och utvecklingsverksamheten i fråga⁽²⁴⁾. Dessutom tas hänsyn till ekonomiskt stöd som beviljats enligt *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*, om en sökande även ansöker om stöd enligt *Skattefunn*-ordningen, och för det totala stödet tillämpas en maximigräns enligt den sistnämnda ordningen⁽²⁵⁾. Den enda skillnaden mellan de två ordningarna är enligt de norska myndigheterna slaget av stödberättigande kostnader (dvs. avlönad arbetsinsats eller oavlönad arbetsinsats) och den form i vilken stödet beviljas (dvs. skatteavdrag eller skattebefriat bidrag).

De norska myndigheterna har dessutom uppgett att för att ett projekt ska anses som stödberättigat enligt *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* får projektet i fråga inte ha inletts innan ansökan om stöd lämnas in⁽²⁶⁾.

2.2 MOTTAGARE

I anmälan förklarade de norska myndigheterna att *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* kommer att vara öppen för alla skattebetalare som är skattepliktiga i Norge, inbegripet alla företag oavsett storlek, bransch och region⁽²⁷⁾. Företag som deltar gemensamt i ett samarbetsprojekt kan också erhålla stöd enligt ordningen⁽²⁸⁾.

De norska myndigheterna har förklarat att skälet till att *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* omfattar medelstora och stora företag är att den ska överensstämja med villkoren i *Skattefunn*-ordningen (som är öppen för alla företag oavsett

storlek). De norska myndigheterna har i detta sammanhang uppgett att "[d]etta är också anledningen till att större företag inte formellt utelämnats vid fastställandet av stödmottagare i *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*" (understrykningen tillfogad)⁽²⁹⁾.

De norska myndigheterna har emellertid också klargjort att *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* i praktiken är avsedd att omfatta endast entreprenörsföretag och enmansbolag: "Även om ordningen omfattar företag av alla storlekar, innebär ordningens beskaffenhet (stöd till oavlönade arbetsinsatser) att den stimulerande verkan är störst för entreprenörsföretag och enmansbolag"⁽³⁰⁾. På liknande sätt har de uppgett att *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* "... främst riktar sig till nyetablerade teknikbaserade företag utan förmåga att betala lön till de personer som utför FoU-verksamheten" och att "[e]ftersom *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* ska ge stöd till oavlönat arbete som utförs av FoU-personal som inte får lön eller annan ersättning för sin arbetsinsats, kommer ordningen normalt inte att vara av intresse för medelstora och stora företag"⁽³¹⁾.

Mot denna bakgrund har de norska myndigheterna angett att "[f]öretag med en årsomsättning eller årlig balansomslutning som motsvarar övervakningsmyndighetens definition av medelstora företag kommer i praktiken inte att erhålla stöd för oavlönade arbetsinsatser"⁽³²⁾. Myndigheterna har tillagt att "[s]törre företag använder vanligen anställd och avlönad FoU-personal för att utföra FoU-verksamheten i ett *Skattefunn*-projekt" och att "[k]ostnaderna för att betala dessa anställda kommer att berättiga till skatteavdrag enligt *Skattefunn*-ordningen, och sådana företag kommer därför varken att ha behov av eller grund för att ansöka om stöd enligt *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*"⁽³³⁾.

De norska myndigheterna har slutligen uppgett att eftersom maximigränsen för stöd till ett stödberättigat projekt är den samma oavsett om stödet beviljas uteslutande i form av ett skatteavdrag enligt *Skattefunn*-ordningen, eller genom en kombination av skatteavdrag och bidrag enligt *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*, finns det inget skäl för stora företag att försöka få stöd enligt båda ordningarna.

Genom en skrivelse av den 15 februari 2008 (registreringsnummer 465311) informerade de norska myndigheterna därför övervakningsmyndigheten om att "ordningen formellt är begränsad till övervakningsmyndighetens definition av små företag och mikroföretag".

⁽²³⁾ Avsnitt 3.9 i St. prp. nr. 65 (2004–2005), avsnitt 14.1 i Ot. prp. nr. 92 (2004–2005) samt inledningen till riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*. Innovasjon Norge, tidigare Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, deltar också i förvaltningen av *Skattefunn*-ordningen, men har endast en underordnad roll.

⁽²⁴⁾ Avsnitt 7 i riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*.

⁽²⁵⁾ Se även avsnitt 2.3 nedan om stödberättigande kostnader och stödnivå.

⁽²⁶⁾ E-post av den 12 mars 2008 från de norska myndigheterna (referensnummer 469275).

⁽²⁷⁾ Se även avsnitt 3.9 i St. prp. nr. 65 (2004–2005) där det anges att *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* omfattar enmansbolag, aktiebolag och andra bolagsformer.

⁽²⁸⁾ I detta fall fördelas projektkostnaderna mellan deltagarna i förhållande till deras deltagande.

⁽²⁹⁾ Skrivelse av den 10 januari 2006 från de norska myndigheterna (referensnummer 356994).

⁽³⁰⁾ Avsnitt 8.1 i del III.6.A i standardformuläret för ansökan.

⁽³¹⁾ Se fotnot 29.

⁽³²⁾ Se fotnot 29.

⁽³³⁾ Se fotnot 29.

2.3 STÖDBERÄTTIGANDE KOSTNADER OCH STÖDNIVÅ

Stödberättigande kostnader

Kostnader för oavlönade arbetsinsatser i samband med ett stödberättigat projekt utgör enligt de norska myndigheternas anmälan stödberättigande kostnader inom ramen för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* (34). När det gäller att fastställa en lämplig timtaxa (timtaxor) för oavlönade arbetsinsatser har de norska myndigheterna förklarat att eftersom en persons formella kvalifikationer inte alltid återspeglas i förmågan att utföra forsknings- och utvecklingsprojekt är det svårt att fastställa skilda taxor som motsvarar relevant utbildning, erfarenhet och arbetsområde. Man beslutade därför att använda en gemensam timtaxa för att beräkna stödet inom ramen för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*.

Den timtaxa som de norska myndigheterna har föreslagit har erhållits genom beräkning av 1,6 % av den nominella årslönen för en industriarbetare år 2005 (348 300 norska kronor) (35), vilket ger en timtaxa på 557,28 norska kronor, som för enkelhetens skull har avrundats till 500 norska kronor. Timtaxan på 500 norska kronor kan komma att justeras av Närings- och handelsdepartementet på grundval av den allmänna löneutvecklingen.

Metoden för att beräkna timtaxan (som 1,6 % av den nominella årslönen) har tagits fram av Norges forskningsråd. De norska myndigheterna har förklarat att det de facto är enkelt att fastställa en timtaxa för arbetsinsatser enbart på grundval av den genomsnittliga årslönen (baserad på statistik) och det genomsnittliga antalet arbetstimmar per år. För att förenkla beviljandet av stöd till forsknings- och utvecklingsverksamhet ville emellertid Norges forskningsråd gå ett steg längre. Det utvecklade därför en metod enligt vilken timtaxan inte endast består av i) rena lönekostnader, utan också av ii) "andra driftskostnader" som beräknas per anställd och utgörs av a) sociala kostnader för löner (såsom pension, socialförsäkringsavgifter etc.), b) kostnader för nyttjande av utrustning per anställd (t.ex. användning av telefon, dator/it-utrustning, kopieringsapparat etc.), c) allmänna omkostnader för el, värme, lokalhyra, lunchpersonal, annan servicepersonal och tillfällig stödpersonal samt d) hyra/inköp av utrustning och kontorsmaterial.

Timtaxan för "oavlönade arbetsinsatser" omfattar således inte endast rena lönekostnader utan också "andra driftskostnader" beräknade per anställd (36).

(34) Avsnitt 6 i del III.6.A i standardformuläret för anmälan.

(35) Se NOU 2004:14, *Om grunnlaget for inntektsoppgjørene*, som innehåller en genomgång av underlaget för fastställande av lönenivåer i offentlig statistik och som getts ut av ett organ inrättat av regeringen. Enligt denna rapport var den genomsnittliga årslönen för industriarbetare (heltidsanställda) år 2003 319 600 norska kronor. Med beaktande av den årliga lönetillväxten som uppskattas till 4,4 % mellan 2004 och 2005 (vilket motsvarar den årliga lönetillväxten mellan 2002 och 2003) har den genomsnittliga årslönen för en industriarbetare år 2005 uppskattats till 348 300 norska kronor. Anledningen till att man valt denna metod är att detta var de bästa tillgängliga uppgifterna vid tidpunkten för anmälan år 2005. Som jämförelse kan nämnas att i NOU 2007:3 anges att den genomsnittliga lönen för en industriarbetare år 2006 var 355 600 norska kronor.

(36) Även om nivån på "andra driftskostnader" således beräknas per anställd/timme, kontrolleras det via fakturor att kostnaderna faktiskt uppkommit, såsom det anges nedan.

För att komma fram till beräkningsmetoden gjorde Norges forskningsråd en undersökning av räkenskaperna i ett antal norska företag, av vilken framgick att de årliga driftskostnaderna är i genomsnitt 1,8 gånger högre än de årliga lönekostnaderna (inbegripet sociala kostnader) (37). Efter att de årliga lönekostnaderna justerats med hänsyn till att de inbegriper sociala kostnader (som motsvarar 40 % av lönen), visade det sig att de genomsnittliga driftskostnaderna var 2,52 gånger högre än de rena lönekostnaderna. Genom att dela denna siffra med det genomsnittliga antalet arbetstimmar per år (1 500) (38), befanns driftskostnaderna per timme vara 1,68 % (avrundat till 1,6 %) gånger de årliga rena lönekostnaderna. Enligt denna metod beräknas följaktligen timtaxan för oavlönade arbetsinsatser (som omfattar både rena lönekostnader och "andra driftskostnader") som 1,6 % av årslönen i fråga.

I riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* anges att för stödberättigande kostnader för oavlönade arbetsinsatser ska ett fast tak på 2 miljoner norska kronor per företag tillämpas (39).

När det slutligen gäller kontrollåtgärderna måste kostnaderna för oavlönade arbetsinsatser och andra projektkostnader attesteras av en revisor för varje bidragsansökan (40). Att "andra driftskostnader" faktiskt har uppkommit kontrolleras med hjälp av fakturor, men däremot finns det enligt de norska myndigheterna inget som visar antalet rapporterade timmar för oavlönade arbetsinsatser, och därför måste företagen föra bok över datum, arbetsuppgift, antal timmar och namn på personen i fråga. I projekt med fler än en person måste uppgifterna signeras av både den person som har utfört de oavlönade arbetsinsatserna och av den projektansvarige. Det rapporterade antalet timmar kan dessutom sättas ned av Norges forskningsråd om det under förfarandet framkommer att det antal timmar som uppgetts är felaktigt.

Stödnivå

I riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* anges att bidrag som beviljas enligt ordningen omfattas av de trösklar som anges i avsnitt 16–40 i den norska lagen om skatt på förmögenhet och inkomster (41). Enligt denna bestämmelse, som utgör grunden för *Skattefunn*-ordningen, godkänns stödnivåer på upp till 20 % när det gäller små och medelstora företag.

(37) Undersökningen gjordes år 1990 och omfattade ett antal företag av olika storlek.

(38) Efter justeringar för sjukskrivningar, föräldraledighet etc.

(39) Avsnitt 3 i riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*. Av avsnitt 3.9 i St. prp. nr. 65 (2004–2005) framgår att taket är i stort sett 50 % av maximigränsen för kostnader för projekt som genomförs av företaget självt enligt *Skattefunn*-ordningen (4 miljoner norska kronor).

(40) Avsnitt 4 i riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*.

(41) Avsnitt 3 i riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats*.

I sin anmälan lämnade de norska myndigheterna uppgifter om bruttostödnivåer på 27,8 % för små och medelstora företag ⁽⁴²⁾. Stöd enligt *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* utbetalas i form av ett bidrag motsvarande 20 % av de stödberättigande kostnaderna ⁽⁴³⁾. Bidragen är emellertid dessutom enligt skattelagen om *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* befriade från bolagsskatt, för vilken skattesatsen för närvarande är 28 %. Ett skattebefriat bidrag på 20 % av de stödberättigande kostnaderna motsvarar därför ett beskattningsbart bidrag på 27,8 % av kostnaderna i fråga. Stödnivån brutto är således 27,8 %.

De bidrag som beviljas enligt *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* prövas i samband med det stöd som ges enligt *Skattefunn*-ordningen, och stödet enligt den förstnämnda ordningen inkluderas vid beräkningen av gränserna för stödet enligt den sistnämnda. Enligt *Skattefunn*-ordningen får det totala stödbeloppet till små och medelstora företag inte överstiga 20 % av de stödberättigande kostnaderna, vilka inte får överstiga 4 miljoner norska kronor per företag och år. Om det totala beloppet av det ekonomiska stödet överstiger gränserna enligt *Skattefunn*-ordningen, kommer skatteavdraget att minska i motsvarande grad. De norska myndigheterna har klargjort att dessa gränser emellertid inte påverkar den omständigheten att kostnaderna för oavlönade arbetsinsatser i varje händelse måste ligga under det ovannämnda taket på 2 miljoner norska kronor per företag och år. De norska myndigheterna har slutligen förklarat att i den händelse ett projekt erhåller bidrag enligt *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* och offentligt stöd från andra källor, utom *Skattefunn*-ordningen, som tillsammans överstiger gränsen för totalt stöd, kommer det stöd som beviljas enligt *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* att sättas ned.

2.4 BUDGET OCH VARAKTIGHET

Som det anges ovan kommer den framtida budgeten för *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* enligt vad de norska myndigheterna planerar att uppgå till högst omkring 50 miljoner norska kronor per år.

Tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats har anmälts med obegränsad varaktighet. Genom en skrivelse av den 15 februari 2008 (referensnummer 465311) har emellertid de norska myndigheterna angett att ordningens maximala varaktighet kommer att kopplas till varaktigheten för de nuvarande riktlinjerna för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation (nedan kallade *riktlinjerna för FoU och innovation*) som är tillämpliga till och med den 31 december 2013. De norska myndigheterna är medvetna om att för längre varaktighet för *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* krävs det en ny anmälan.

3. SKÅL TILL ATT INLEDA FÖRFARANDET

Övervakningsmyndigheten inledde ett formellt granskningsförfarande eftersom den preliminärt ansåg att *tilskudsordningen för*

ulønnet forskningsinnsats omfattar statligt stöd som den betvivlade kunde anses vara förenligt med EES-avtalet. En av de frågor övervakningsmyndigheten ville ha svar på var huruvida stödnivåerna enligt *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* kan komma att överstiga de som anges i riktlinjerna för statligt stöd ⁽⁴⁴⁾. De bidrag som beviljas enligt *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* är skattebefriade och en ändring av skattesatsen kan därför leda till en högre stödnivå brutto. Eftersom kostnaderna för "oavlönade arbetsinsatser" egentligen inte uppkommer, var övervakningsmyndigheten tveksam till huruvida de kunde anses utgöra stödberättigande kostnader enligt riktlinjerna för statligt stöd. I detta sammanhang beaktade övervakningsmyndigheten den omständigheten att stöd till "oavlönade arbetsinsatser" inte var tillåtet inom ramen för gemenskapens sjätte ramprogram för forskning. Slutligen var övervakningsmyndigheten tveksam till huruvida ordningen hade erforderlig stimulerande inverkan.

4. SYNPKUNKTER FRÅN DE NORSKA MYNDIGHETERNA

De norska myndigheterna har klargjort att om skattesatsen höjs kommer bidrag enligt *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* vid behov att minska för att garantera att stödnivån inte överstiger de maximala stödnivåer som fastställs i riktlinjerna för FoU och innovation. De norska myndigheterna baserar detta uttalande på den sista punkten i avsnitt 3 i riktlinjerna för *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats*, där det står att "[v]id beaktande av det sammanlagda offentliga stödet till ett projekt ska bidraget [för oavlönade arbetsinsatser] redovisas på samma sätt som skatteavdraget. Om det sammanlagda offentliga stödet till projektet överstiger [taket] för tillåtet stöd enligt ESA:s regelverk kommer skatteavdraget att minska. Om stöd till oavlönat arbete i sig resulterar i att gränsen för det sammanlagda stöd som är tillåtet överskrids kommer bidraget till oavlönade arbetsinsatser att sättas ned" ⁽⁴⁵⁾.

När det gäller angivelsen inom ramen för gemenskapens sjätte ramprogram för forskning att "[f]ysiska personer [...] får inte göra gällande arbetskostnader för sitt personliga deltagande i projektet" har de norska myndigheterna hävdats att begreppet *fysiska personer* avser personer anställda vid universitet/högskolor som får lön från ett forskningsinstitut (inte ett enmansbolag). Eftersom sådana personer i alla fall inte berättigar till stöd enligt *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* anser de norska myndigheterna att hänvisningen till gemenskapens sjätte ramprogram för forskning är irrelevant.

När det gäller den föreslagna timtaxan har de norska myndigheterna påpekat att utgångspunkten för beräkningen av timtaxan på 500 norska kronor är den nominella årslönen för

⁽⁴²⁾ Avsnitt 7 i del III.6.A i standardformuläret för anmälan.

⁽⁴³⁾ De norska myndigheterna har uppgett att mot bakgrund av att taket för stödberättigande kostnader för oavlönade arbetsinsatser är 2 miljoner norska kronor och att stödnivån för små och medelstora företag är 20 % kommer bidragstaket i absoluta tal att vara 400 000 norska kronor per år. Avsnitt 3 i riktlinjerna för *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* och avsnitt 6 i del I i standardformuläret för anmälan.

⁽⁴⁴⁾ De tidigare riktlinjerna för statligt stöd till forskning och utveckling har från och med den 7 februari 2007 ersatts med nya riktlinjer för forskning, utveckling och innovation. Vid tidpunkten för beslutet att inleda ett formellt granskningsförfarande avseende *tilskudsordningen för ulønnet forskningsinnsats* var de tidigare riktlinjerna tillämpliga. Eftersom de materiella regler som är relevanta för avgörandet av förevarande ärende emellertid är i stort sett de samma, kommenteras inte lagstiftningsändringarna vidare i detta dokument.

⁽⁴⁵⁾ Översättning från övervakningsmyndighetens engelska version.

en *industriarbetare*, vilken är mycket lägre än den nominella årslönen för *forsknings- och utvecklingspersonal*. Eftersom utbildningsnivån i enmansbolag och entreprenörsföretag i allmänhet motsvarar den högre utbildningsnivån hos forsknings- och utvecklingspersonal, kunde beräkningen av timtaxan med avseende på *tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats* ha grundats på den högre lönen för civilingenjörer. År 2005 uppgick denna till 460 000 eller 530 000 norska kronor (beroende av om de anställda har fem eller tio års arbetserfarenhet), vilket innebär en timtaxa på 772,80 eller 890,40 norska kronor⁽⁴⁶⁾. De norska myndigheterna har på denna grund hävdats att den föreslagna timtaxan har hållits på en miniminivå eftersom den har beräknats på basen av den mycket lägre nominella årslönen för en *industriarbetare*.

I fråga om ordningens stimulerande verkan har de norska myndigheterna hävdats att eftersom pengar är ett stort problem i det inledande skedet av en företagsstart, föreligger automatiskt en stimulerande verkan på ordningens viktigaste målgrupp, dvs. små entreprenörsföretag och enmansbolag.

II. BEDÖMNING

1. STATLIGT STÖD I DEN MENING SOM AVSES I ARTIKEL 61.1 I EES-AVTALET

I artikel 61.1 i EES-avtalet anges följande:

”Om inte annat föreskrivs i detta avtal, är stöd som ges av EG-medlemsstater, Eftastater eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med detta avtal i den utsträckning det påverkar handeln mellan de avtalsslutande parterna.”

För att en åtgärd ska utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 61.1 i EES-avtalet måste den uppfylla följande kumulativa kriterier: i) åtgärden måste ge mottagaren en ekonomisk fördel som inte kunde ha erhållits vid normal verksamhet, ii) fördelen måste beviljas av staten eller genom statliga medel, iii) åtgärden måste vara selektiv i det att den gynnar vissa företag eller viss produktion, och iv) åtgärden måste snedvrیدا konkurrensen och påverka handeln mellan avtalsslutande parter. Nedan följer en undersökning av huruvida de fyra kumulativa kriterierna är uppfyllda i detta fall.

1.1 EKONOMISK FÖRDEL

Åtgärden måste ge mottagarna en ekonomisk fördel som inte kunde ha erhållits vid normal verksamhet.

⁽⁴⁶⁾ Källa: Lönestatistik offentliggjord 2007 av den norska föreningen för personer med högre ingenjörsexamen – Teknisk-naturvetenskaplig förening, TEKNA.

Inom ramen för *tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats* kommer de norska myndigheterna att bevilja ekonomiskt bidrag till skattebetalare, inbegripet företag. De företag som erhåller sådant stöd kommer att erhålla en ekonomisk fördel, dvs. ett bidrag, som de inte skulle ha erhållit vid normal verksamhet.

Vidare är bidragen befriade från bolagsskatt. Skattebefrielsen innebär att mottagarna befrias från en kostnad som normalt belastar deras budget, varför skattebefrielsen utgör ytterligare en ekonomisk fördel utöver själva bidraget.

1.2 FÖREKOMST AV STATLIGA MEDEL

Åtgärden måste beviljas av staten eller genom statliga medel.

De bidrag som beviljas enligt *tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats* finansieras av Närings- och handelsdepartementet och finansieras således av staten.

Skattebefrielsen i det att bidragen är befriade från bolagsskatt innebär dessutom att staten går miste om skatteintäkter, och en förlust av skatteintäkter är likvärdigt med förbrukning av statliga medel i form av skatteutgifter⁽⁴⁷⁾.

1.3 GYNNA VISSA FÖRETAG ELLER VISS PRODUKTION

Åtgärden måste vara selektiv i det att den gynnar ”vissa företag eller viss produktion”.

I anmälan anges att finansiering inom ramen för *tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats* kommer att vara tillgänglig för alla företag oavsett storlek, bransch och region.

I beslut nr 16/03/KOL av den 5 februari 2003, genom vilket övervakningsmyndigheten godkände en utvidgning av *Skattefunn*-ordningen till alla företag oavsett storlek och bransch⁽⁴⁸⁾, ansåg övervakningsmyndigheten att det organ som förvaltar och genomför *Skattefunn*-ordningen (Norges forskningsråd) har skönsmässiga befogenheter att bedöma projektens forskningskaraktär och stödåtgärdens stimulerande verkan.

⁽⁴⁷⁾ Avsnitt 3.3 i riktlinjerna för tillämpningen av reglerna om statligt stöd på åtgärder som omfattar direkt beskattning av företag.

⁽⁴⁸⁾ Även om det inte uttryckligen nämns, godkändes även finansiering oavsett region.

Mot bakgrund av det ovanstående och den omständigheten att kriterierna för att avgöra huruvida projekt är stödberättigade inom ramen för *Skattefunn*-ordningen och *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* är de samma och bedöms av samma förvaltningsorgan, dvs. Norges forskningsråd, anser övervakningsmyndigheten att Norges forskningsråd har skönsmässiga befogenheter även när det gäller att genomföra *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats*. Övervakningsmyndigheten erinrar om att EG-domstolen har slagit fast att de skönsmässiga befogenheter som innehas av de offentliga myndigheter som förvaltar en ekonomisk stödordning innebär att ordningen är selektiv⁽⁴⁹⁾. Övervakningsmyndigheten anser följaktligen att ordningen i fråga är selektiv.

De norska myndigheternas uttalande att även om "... större företag inte formellt utelämnats vid fastställandet av stödmottagare i *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats*" (understrykningen tillfogad), kommer "[f]öretag med en årsomsättning eller årlig balansomslutning som motsvarar övervakningsmyndighetens definition av medelstora företag ... i praktiken inte att erhålla stöd för oavlönade arbetsinsatser" bekräftar att Norges forskningsråd kommer att använda sina skönsmässiga befogenheter för att i praktiken förhindra att större företag får stöd.

Bedömningen ovan gäller även befrielsen från bolagsskatt för mottagare av bidrag inom ramen för *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats*.

De norska myndigheterna beslutade därför under det formella granskningsförfarandet att formellt begränsa *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* till mikroföretag och små företag i linje med definitionerna i riktlinjerna för statligt stöd till små och medelstora företag⁽⁵⁰⁾. Ordningen är således selektiv.

1.4 SNEDVRIDNING AV KONKURRENSEN OCH PÅVERKAN PÅ HANDELN MELLAN DE AVTALSSLUTANDE PARTERNA

Åtgärden måste snedvrیدا konkurrensen och påverka handeln mellan de avtalsslutande parterna.

⁽⁴⁹⁾ Se mål C-241/94, Frankrike mot kommissionen (REG 1996, s. I-4551), punkterna 23 och 24; mål C-200/97, Ecotrade mot AFS (REG 1998, s. I-7907), punkt 40, och mål C-295/97, Piaggio mot Ifitalia (REG 1999, s. I-3735), punkt 39.

⁽⁵⁰⁾ Skrivelse av den 15 februari 2008 från de norska myndigheterna (referensnummer 465311). Enligt avsnitt 2.2 i riktlinjerna för statligt stöd till mikroföretag, små företag och medelstora företag definieras små företag som företag som har färre än 50 anställda och vars årsomsättning och/eller årliga balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro, och mikroföretag definieras som företag som har färre än 10 anställda och vars årsomsättning och/eller årliga balansomslutning inte överstiger 2 miljoner euro. Ågarstrukturen kan hindra att företag betecknas som små företag eller mikroföretag, såsom det anges i riktlinjerna för statligt stöd till små och medelstora företag.

Tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats avser företag i alla branscher och som är etablerade i Norge. Med hänsyn till att exporten till EU år 2006 utgjorde omkring 82 % av den totala exporten från Norge, medan importen från EU utgjorde omkring 69 % av den totala importen till Norge finns det en omfattande handel mellan Norge och EU⁽⁵¹⁾.

Under dessa omständigheter anser övervakningsmyndigheten att beviljandet av stöd och den därmed sammanhängande skattebefrielsen inom ramen för *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* kommer att stärka mottagarnas relativa ställning jämfört med företag som är etablerade i andra EES-länder och som konkurrerar inom liknande branscher eller verksamhetsområden. Vidare kommer ställningen för de små företag och mikroföretag som erhåller stöd enligt ordningen att stärkas, eftersom större företag formellt är utestängda från ordningen. Det måste därför anses att *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* påverkar handeln och snedvrیدer eller hotar att snedvrیدا konkurrensen.

1.5 SLUTSATS

Mot bakgrund av det ovanstående finner övervakningsmyndigheten att beviljandet av stöd, inbegripet skattebefrielsen, inom ramen för *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 61.1 i EES-avtalet.

2. FÖRFARANDEKRAV

I artikel 1.3 i del I i protokoll 3 till övervakningsavtalet anges att "Eftas övervakningsmyndighet skall underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. [...] Medlemsstaten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut".

De norska myndigheterna anmälde *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* genom en skrivelse av den 14 oktober 2005. Enligt det förberedande lagstiftningsarbetet måste *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* anmälas till och godkännas av övervakningsmyndigheten innan den kan träda i kraft⁽⁵²⁾. De norska myndigheterna kan således inte tillåta att skattelagen om *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* träder i kraft eller slutgiltigt anta utkastet till riktlinjer för *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* innan övervakningsmyndigheten har godkänt ordningen⁽⁵³⁾.

⁽⁵¹⁾ Statistik från Statistisk Sentralbyrå offentliggjord i *Utenrikshandel med varer, årsserier 2006* (tabell 17 "Import etter handelsområder, verdensdeler og land" för 2001–2006 och tabell 18 "Eksport etter handelsområder, verdensdeler og land" för 2001–2006). Statistikuppgifterna finns att tillgå på adressen: http://www.ssb.no/emner/09/05/nos_utenriks/

⁽⁵²⁾ Avsnitt 14.3 i Ot. prp. nr. 92 (2004–2005), där det hänvisas till avsnitt 3.9 i St. prp. nr. 65 (2004–2005).

⁽⁵³⁾ Avsnitt 15.1 i Innst. O. nr. 125 (2004–2005) och avsnitt 14.3 i Ot. prp. nr. 92 (2004–2005), där det hänvisas till avsnitt 3.9 i St. prp. nr. 65 (2004–2005).

Under dessa omständigheter anser övervakningsmyndigheten att de norska myndigheterna har iakttagit anmälningsskyldigheten och genomförandeförbudet enligt artikel 1.3 i del I i protokoll 3 till övervakningsavtalet.

3. STÖDETS FÖRENLIGHET

Eftersom övervakningsmyndigheten har funnit att *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* omfattar statligt stöd, bör det undersökas huruvida ordningen kan anses förenlig med EES-avtalets goda funktion enligt artikel 61.2 eller 61.3 i EES-avtalet.

3.1 FÖRENLIGHET MED ARTIKEL 61.2 I EES-AVTALET

Inget av undantagen i artikel 61.2 i EES-avtalet är tillämpligt i förevarande fall, eftersom *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* inte har något av de syften som nämns i bestämmelserna i fråga.

3.2 FÖRENLIGHET MED ARTIKEL 61.3 I EES-AVTALET

En statlig stödåtgärd anses vara förenlig med EES-avtalets goda funktion enligt artikel 61.3 a i EES-avtalet, om den är utformad för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning. Eftersom det inte finns några sådana områden på Norges regionalstödkarta, är denna bestämmelse emellertid inte tillämplig⁽⁵⁴⁾.

Inte heller undantaget i artikel 61.3 b i EES-avtalet är tillämpligt, eftersom syftet med det statliga stöd som beviljas enligt *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* inte är att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller att avhjälpa en allvarig störning i Norges ekonomi.

Undantaget i artikel 61.3 c, där det fastställs att stöd kan anses som förenligt med den gemensamma marknaden om det underlättar utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset, kan emellertid vara tillämpligt.

⁽⁵⁴⁾ Beslut 226/06/KOL av den 19 juli 2006 om kartan över stödområden och stödnivåer i Norge.

Övervakningsmyndigheten granskar i det nedanstående, mot bakgrund av riktlinjerna för FoU och innovation, huruvida *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* är förenlig med EES-avtalets goda funktion enligt artikel 61.3 c i EES-avtalet.

Stöd till FoU och innovation

Enligt riktlinjerna för FoU och innovation antas vanligen att stöd är förenligt enligt artikel 61.3 c i EES-avtalet förutsatt att villkoren i avsnitt 5 i riktlinjerna är uppfyllda och stödet stimulerar till mer forskning och utveckling i enlighet med avsnitt 6 i riktlinjerna⁽⁵⁵⁾.

I avsnitt 5 i riktlinjerna för FoU och innovation förtecknas olika typer av forskning och utveckling, såsom *grundforskning*, *industriell forskning* och *experimentell utveckling* och anges vilka stödnivåer som är tillämpliga för respektive forskningskategori.

Av avsnitt 2.2 f i riktlinjerna för FoU och innovation framgår att med "industriell forskning" avses "planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att erövra ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av sådana komponenter i komplexa system som är nödvändiga för den industriella forskningen, i synnerhet allmän teknikvalidering, utom prototyper i enlighet med vad som sägs i punkt g [experimentell utveckling]". I punkt g i samma avsnitt anges att med "experimentell utveckling" avses "att erövra, kombinera, forma och använda befintlig vetenskaplig, teknisk, näringslivsmässig eller annan relevant kunskap och färdigheter, i syfte att utarbeta planer, arrangemang eller design för nya, ändrade eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också inbegripa t.ex. andra verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster. Experimentell utveckling kan inbegripa produktion av utkast, ritningar, planer och annan dokumentation, under förutsättning att dessa inte är avsedda för kommersiella ändamål. Utveckling av kommersiellt användbara prototyper och pilotprojekt inbegriper likaledes om prototypen med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten, och om det är alltför dyrt att producera prototypen enbart för att använda den för demonstration och utvärdering. Om ett demonstrations- eller pilotprojekt i ett senare skede används kommersiellt skall de inkomster som genereras på detta sätt dras av från de stödberättigande kostnaderna".

Myndigheten anser att beskrivningen av stödberättigande projekt inom ramen för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* ovan i punkt 2.1 i del I är i linje med beskrivningen under *industriell forskning* och *experimentell utveckling* i avsnitt 2.2 f och g i riktlinjerna för FoU och innovation.

⁽⁵⁵⁾ Punkterna 29 och 30 i avsnitt 1.4 i riktlinjerna för FoU och innovation.

i) Stödnivåer

Enligt avsnitt 5.1.2 i riktlinjerna för FoU och innovation ska stödnivån brutto för industriell forskning och experimentell utveckling inte överstiga 50 % respektive 25 % av de stödberättigande kostnaderna. När stödet ges till små och medelstora företag (enligt definitionen i bilagan till gruppundantagsförordningen om stöd till små och medelstora företag) får stödet enligt avsnitt 5.1.3 ökas med 10 procentenheter (medelstora företag) eller 20 procentenheter (små företag) ⁽⁵⁶⁾. Detta innebär att stödnivån kan vara upp till 60 % (medelstora företag) eller 70 % (små företag) av de stödberättigande kostnaderna vid industriell forskning. Vid experimentell utveckling är den maximala stödnivån 35 % (medelstora företag) eller 45 % (små företag).

Även om de norska myndigheterna inom ramen för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* har anmält stödnivåer för både små och medelstora företag och för stora företag, bör det erinras om att de har beslutat att begränsa ordningen till att endast omfatta mikroföretag och små företag. Det är således endast stödnivån för små och medelstora företag (20 %) som är relevant. Bidraget är skattebefriat till nuvarande skattesats på 28 %. Stödnivån brutto är därför 27,8 % ⁽⁵⁷⁾. Den maximala stödnivån för mikroföretag och små företag inom ramen för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* är således godtagbar med beaktande av avsnitt 5 i riktlinjerna för statligt stöd till FoU och innovation.

Vid en höjning av bolagsskattesatsen kommer den sammanlagda stödnivån brutto att öka i motsvarande grad. De norska myndigheterna har emellertid klargjort att även om skattesatsen höjs får bidragen enligt riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* inte överstiga den stödnivå som följer av tillämpningen av riktlinjerna för statligt stöd. Eftersom *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* är begränsad till mikroföretag och små företag är maximinivån enligt de nuvarande riktlinjerna för FoU och innovation 70 % för industriell forskning och 45 % för experimentell utveckling. Övervakningsmyndigheten godkänner att den totala stödnivån för mikroföretag och små företag enligt *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* höjs upp till dessa maximinivåer vid en höjning av bolagsskattesatsen.

Sammanfattningsvis godkänner övervakningsmyndigheten en stödnivå för mikroföretag och små företag på 27,8 % och noterar att den kan stiga till 70 % för industriell forskning och

⁽⁵⁶⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 70/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag (EGT L 10, 13.1.2001, s. 33), ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 364/2004 av den 25 februari 2004 (EUT L 63, 28.2.2004, s. 22). Båda förordningarna har införlivats i punkt 1 f i bilaga XV till EES-avtalet. Definitionen i bilagan motsvarar definitionen i riktlinjerna för statligt stöd till små och medelstora företag (se avsnitt 1.3 i del II i riktlinjerna).

⁽⁵⁷⁾ Ett skattebefriat bidrag på 20 % av kostnaderna är med skattesatsen 28 % det samma som att erhålla 27,8 % av bruttokostnaderna (28 % av 27,8 = 7,8 som ska "betalas" i skatt och 20 % som återstår som bidrag).

45 % för experimentell utveckling vid en eventuell höjning av bolagsskattesatsen. De norska myndigheterna har underrättat övervakningsmyndigheten om att en formell ändring kommer att infogas i riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* för att återge både den generella gränsen för respektive forskningskategori och den maximinivå som stödet kan öka till vid en höjning av skattesatsen ⁽⁵⁸⁾.

ii) Stödberättigande kostnader

I avsnitt 5.1.4 i riktlinjerna för FoU och innovation förtecknas de kostnader som ska anses som stödberättigande vid beräkning av stödnivån. Sådana kostnadsposter är t.ex. i) personalkostnader, vilka omfattar kostnader för forskare, tekniker och annan stödpersonal som anställts uteslutande för forskningsverksamheten, ii) ytterligare omkostnader som uppkommit till omedelbar följd av projektet, och iii) andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, lager och liknande produkter, som uppkommit till omedelbar följd av forskningsverksamheten ⁽⁵⁹⁾.

Gemenskapens ramprogram för forskning – arbetskostnader

I avsnitt 5.1.4 i riktlinjerna för FoU och innovation anges inte närmare huruvida personalkostnader får omfatta kostnaderna för oavlönade arbetsinsatser. Övervakningsmyndigheten anser emellertid att vägledning för hur begreppet såsom det används i riktlinjerna för statligt stöd ska tolkas kan erhållas genom att undersöka hur det används inom gemenskapens ramprogram för forskning ⁽⁶⁰⁾.

Som det anges i beslutet om att inleda ett formellt granskningsförfarande var det inte möjligt att inom ramen för sjätte ramprogrammet erhålla ekonomiskt stöd från gemenskapen för kostnader för oavlönade arbetsinsatser. I del B.II.22.3 i bilaga II till det modellavtal som användes för beviljande av stöd inom ramen för sjätte ramprogrammet anges att "[f]ysiska personer [...] får inte göra gällande arbetskostnader för sitt personliga deltagande i projektet" och i del B.II.19.1 a anges att stödberättigande kostnader "måste ha faktisk grund, ha ekonomisk karaktär och vara nödvändiga för projektets genomförande". Europeiska kommissionen ansåg i detta sammanhang att om ett företag inte kunde fastställa och bokföra värdet av arbetskostnaderna, kunde kostnaderna inte heller belasta ramprogrammet. I linje med detta uttryckte övervakningsmyndigheten i sitt beslut om att inleda ett formellt granskningsförfarande avseende *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* tvivel beträffande huruvida kostnader för oavlönade arbetsinsatser kan anses utgöra stödberättigande kostnader i den mening som avses i riktlinjerna för FoU och innovation.

⁽⁵⁸⁾ Det räcker inte att i riktlinjerna för *tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats* endast ange att de maximala stödnivåerna är de som anges i riktlinjerna för FoU och innovation.

⁽⁵⁹⁾ Dessa poster motsvarar punkterna a) personalkostnader, e) ytterligare omkostnader och f) andra driftskostnader i avsnitt 5.1.4 i riktlinjerna för FoU och innovation.

⁽⁶⁰⁾ Gemenskapens ramprogram för forskning är gemenskapens viktigaste instrument för finansiering av forskning i EU, och i gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation hänvisas det till ramprogrammet (EUT C 323, 30.12.2006, s. 1).

Nu har emellertid sjunde ramprogrammet antagits och enligt det kan man på vissa villkor an hålla om stöd för kostnader som inte "har faktisk grund" ⁽⁶¹⁾. I det standardavtal för bidrag som används av Europeiska kommissionen (Sjunde ramprogrammet – Bidragsavtal) anges att trots det generella kravet att stödberättigande kostnader ska vara faktiska "kan stödmottagarna välja att redovisa genomsnittliga personalkostnader om de beräknas med användning av en certifierad metod som godkänts av kommissionen och som är förenlig med stödmottagarens vanliga principer och praxis för bokföring och förvaltning. Genomsnittliga personalkostnader som hänförs till detta bidragsavtal av en stödmottagare som lämnat ett intyg över metoden skall inte anses skilja sig avsevärt från de faktiska personalkostnaderna" ⁽⁶²⁾.

I relevanta vägledningar förklaras att den ovannämnda regeln, eller metoden för genomsnittliga personalkostnader på grundval av en certifierad metod, ger i) fysiska personer som är knutna till små eller medelstora företag, och ii) ägare av små eller medelstora företag som inte får lön för sitt arbete för företaget möjlighet att ansöka om och erhålla stöd för sina arbetsinsatser i FoU-projekt. Även om det inte finns något uttryckligt krav på vilken metod som ska användas framgår det av vägledningarna att inom ramen för gemenskapens program innebär en certifierad metod att en revisor ska utfärda ett intyg om den metod som utgör grunden för beräkning av värdet av arbetsinsatserna eller "arbetskostnaderna" (dvs. timtaxan).

När det gäller vilka metoder som kan godtas vill övervakningsmyndigheten för det första påpeka att det i vägledningen när det gäller fysiska personer hänvisas till en metod för att fastställa timtaxan utgående från inkomsterna (t.ex. skattedeklarationer) ⁽⁶³⁾. Särskilt mot bakgrund av Europeiska kommissionens vägledning när det gäller ägare av små eller medelstora företag som inte erhåller lön och vars arbetskostnader inte framgår av företagets räkenskaper, vilket skulle möjliggöra en kostnadsuppskattning, anser emellertid övervakningsmyndigheten att hänvisningen till en inkomstbaserad metod inte räcker för att automatiskt utesluta alternativa metoder. Inom ramen för sjunde ramprogrammet är syftet att man ska kunna beräkna värdet på arbetsinsatser som gjorts i ett FoU-projekt. Det finns inget uttryckligt krav på att en potentiell mottagare ska få inkomster från verksamheten. Mot denna bakgrund anser övervakningsmyndigheten att varken i fall i eller ii ovan är förekomst av inkomster i sig ett villkor för att man ska vara berättigad till stöd och att andra metoder för att bestämma en timtaxa kan vara godtagbara.

⁽⁶¹⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1982/2006/EG av den 18 december 2006 om Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013) (EUT L 412, 30.12.2006, s. 1).

⁽⁶²⁾ Del B.II.14.1 g i bilaga II till modellavtalet för stöd inom ramen för sjunde ramprogrammet. Avtalstexten finns på GD Forsknings webbplats: <http://ec.europa.eu/research/index.dfm>

⁽⁶³⁾ Enligt artikel II.12.3 "Icke stödberättigande kostnader" sidan 42 i vägledningen om ekonomiska frågor i samband med indirekta åtgärder inom ramen för FP7 (*Guide to Financial Issues relating to FP7 Indirect Actions*), som har sammanställts för tolkningen av modellavtalet för FP7, kan sådana personer välja att redovisa genomsnittliga personalkostnader på grundval av en certifierad metod som godkänts av kommissionen och utgående ifrån deras inkomst (t.ex. skattedeklarationer) fastställd enligt nationell lagstiftning (vanligen skattelagstiftningen).

När det gäller den metod som har föreslagits av de norska myndigheterna vill övervakningsmyndigheten preliminärt påpeka att metoden att beräkna 1,6 % av den nominella årslönen ger en timtaxa som omfattar inte endast en arbetskostnadsdel utan också en del som utgörs av "andra driftskostnader". Även om syftet med denna analys är att granska huruvida arbetskostnaderna är stödberättigande, är det därför också, för att kunna dra en slutgiltig slutsats om huruvida metoden är godtagbar, nödvändigt att granska huruvida den del som avser "andra driftskostnader" kan anses utgöra en stödberättigande kostnad enligt riktlinjerna för FoU och innovation. Dessa två delar behandlas därför separat nedan.

Kostnader för "oavlönade" arbetsinsatser

När det gäller den del av kostnaderna som kan hänföras till oavlönade arbetsinsatser bestäms den helt enkelt på grundval av lönestatistiken. Enligt den föreslagna metoden motsvarar arbetskostnadsdelen den timtaxa som fås genom att dela den genomsnittliga antalet arbetstimmar per år med den nominella årslönen för en industriarbetare enligt statistiken för år 2005. Arbetskostnadsdelen för en industriarbetarlön motsvarar en timtaxa på 232,20 norska kronor (348 300/1 500).

Övervakningsmyndigheten anser att en timtaxa som fastställs genom hänvisning till officiell lönestatistik (för 2005) garanterar att arbetskostnadsdelen inte har blåsts upp. Den omständigheten att timtaxan fastställts på grundval av årslönen för en industriarbetare (och inte den mycket högre årslönen för t.ex. en civilingenjör) innebär vidare att arbetskostnadsdelen har hållits på en relativt låg nivå ⁽⁶⁴⁾. Slutligen garanterar den omständigheten att rapporten om de oavlönade arbetstimmarerna för varje bidragsansökan både ska undertecknas av projektledaren och intygas av en revisor att det finns en revisorskontroll som är i linje med – eller till och med strängare än – det intyg av revisor som anges i modellavtalet för sjunde ramprogrammet ⁽⁶⁵⁾. Övervakningsmyndigheten har även noterat att kontroller dessutom utförs av Norges forskningsråd, som granskar att de uppgivna siffrorna inte är uppenbart felaktiga.

Under dessa omständigheter finner övervakningsmyndigheten att den kostnadsdel för oavlönade arbetsinsatser som har erhållits genom metoden för att bestämma timtaxan är godtagbar. Kostnaderna för oavlönade arbetsinsatser kan därför, om de betraktas för sig, anses utgöra stödberättigande personalkostnader enligt i riktlinjerna för FoU och innovation.

⁽⁶⁴⁾ Årslönen för en industriarbetare på 348 300 norska kronor, jämfört med årslönen för en civilingenjör på 460 000 norska kronor (eller 530 000 norska kronor), ger en timtaxa på 500 norska kronor, jämfört med 772,80 norska kronor (eller 890,40 norska kronor), med denna metod. Arbetskostnadsdelen motsvarar 232,20 norska kronor för en industriarbetare jämfört med 333,33 eller 353,33 norska kronor för en civilingenjör.

⁽⁶⁵⁾ En kontroll av varje enskilt fall är likvärdigt, eller till och med strängare än en revisorskontroll av metoden som görs endast en gång.

Andra driftskostnader

Övervakningsmyndigheten anser att beskrivningen av "andra driftskostnader" i *tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats* (som återges ovan i avsnitt 2.3 i del I) motsvarar stödberättigande kostnader i form av "ytterligare omkostnader" och/eller "andra driftskostnader" i punkterna e och f i avsnitt 5.1.4 i riktlinjerna för FoU och innovation. Nivån på driftskostnaderna beräknas automatiskt per timme och per anställd på grundval av lönen för en industriarbetare – i stället för att baseras på den kostnadsnivå som framgår av fakturorna⁽⁶⁶⁾. Driftskostnadsdelen har inom ramen för metoden beräknats på grundval av en företagsöversikt som utförts av Norges forskningsråd. Detta garanterar att nivån på driftskostnaderna är realistisk. Driftskostnadsdelen har dessutom beräknats på grundval av den låga lönen för en industriarbetare och driftskostnadsdelen har hållits under en fastställd maximinivå per timme. Mot denna bakgrund, och med beaktande av att det i revisorskontrollen ingår att via fakturorna kontrollera att driftskostnaderna faktiskt har uppkommit, anser övervakningsmyndigheten att den föreslagna metoden utgör ett godtagbart sätt att fastställa nivån på "andra driftskostnader" och att de därför kan anses utgöra stödberättigande kostnader enligt riktlinjerna för FoU och innovation.

Slutsats om metoden

Övervakningsmyndigheten anser att mot bakgrund av den ändrade principen inom ramen för sjunde ramprogrammet kan kostnader för oavlönade arbetsinsatser anses som stödberättigande kostnader, beroende på vilken metod som väljs för att fastställa timtaxan. Som framgår ovan anser övervakningsmyndigheten att med den metod som de norska myndigheterna har föreslagit har arbetskostnadsdelen och driftskostnadsdelen fastställts på ett godtagbart sätt. Metoden godkänns således och kostnaderna anses utgöra stödberättigande kostnader enligt riktlinjerna för FoU och innovation. Denna slutsats är också i linje med övervakningsmyndighetens ståndpunkt från 2002 i beslutet om *Skattefunn*-ordningen, genom vilket övervakningsmyndigheten godkände en likadan metod för fastställande av (nivån på) stödberättigande kostnader⁽⁶⁷⁾.

Den föreslagna metoden innebär visserligen att en enda timtaxa tillämpas trots att de potentiella mottagarna inom ramen för ordningen kanske varierar i storlek, men det erinras om att de norska myndigheterna har beslutat att begränsa ordningen till mikroföretag och små företag och att de potentiella mottagarna därför utgör en ganska homogen grupp. Övervakningsmyndigheten godkänner därför användningen av en gemensam taxa.

iii) Stimulerande verkan

Enligt avsnitt 6 i riktlinjerna för FoU och innovation anses en stimulerande effekt automatiskt föreligga om det FoU-projekt

som får stöd inte har inletts innan ansökan lämnas in, stöd-mottagaren är ett litet eller mellanstort företag och stödbeloppet är mindre än 7,5 miljoner euro per projekt och företag⁽⁶⁸⁾.

Som det framgår ovan har de norska myndigheterna begränsat *tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats* till små företag och mikroföretag. Mot bakgrund av den omständigheten att stödberättigande kostnader inom ramen för *tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats* omfattas av ett fastställt tak för stödberättigande kostnader på 2 miljoner norska kronor per år och företag, och att den tillämpliga stödnivån är 27,8 %, är maximivärdet av det stöd som ett företag kan beviljas under ett år 556 000 norska kronor (omkring 70 500 euro), vilket är mycket lägre än den ovannämnda maximigränsen. Även om man beaktar den maximala stödnivån på upp till 45 % (som kan komma att nås vid en höjning av skattesatsen), är det maximala stödbeloppet 900 000 norska kronor (omkring 114 000 euro), vilket också är långt under den maximigräns som anges i riktlinjerna för FoU och innovation⁽⁶⁹⁾.

Slutligen har de norska myndigheterna bekräftat att stöd inom ramen för ordningen inte kommer att beviljas om ett forskningsprojekt har inletts innan ansökan om stöd lämnas in.

Mot denna bakgrund anser övervakningsmyndigheten att de bidrag som får beviljas enligt *tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats* har en stimulerande verkan i enlighet med avsnitt 6 i riktlinjerna för FoU och innovation.

iv) Varaktighet

Tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats anmäldes av de norska myndigheterna som en ordning med obegränsad varaktighet. De norska myndigheterna har emellertid gått med på att formellt begränsa ordningens varaktighet till den 31 december 2013, vilket också är det datum då de nuvarande riktlinjerna för FoU och innovation upphör att gälla. Mot denna bakgrund anser övervakningsmyndigheten att ordningens varaktighet kan godtas.

3.3 SLUTSATS OM ORDNINGENS FÖRENLIGHET MED EES-AVTALET

Som det framgår ovan anser övervakningsmyndigheten att såväl projekt som kostnadsdelar inom ramen för *tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats* kan anses vara stödberättigande enligt riktlinjerna för FoU och innovation. Eftersom ordningen är begränsad till små företag och mikroföretag, stödnivåerna är i linje med dem som anges i riktlinjerna, det har visats att ordningen har en stimulerande verkan och ordningens varaktighet har begränsats i linje med riktlinjerna, anser övervakningsmyndigheten att *tilskudsordningen for ulønnet forskningsinnsats* är förenlig med EES-avtalets goda funktion.

⁽⁶⁶⁾ Driftskostnadsdelen utgör 267,80 norska kronor, vilket är skillnaden mellan timtaxan och arbetskostnadsdelen: 500 norska kronor – 232,20 norska kronor = 267,80 norska kronor.

⁽⁶⁷⁾ Beslut nr 171/02/KOL av den 25 september 2002, ändrat genom beslut nr 16/03/KOL av den 5 februari 2003.

⁽⁶⁸⁾ Punkterna 122–124 i riktlinjerna för FoU och innovation.

⁽⁶⁹⁾ En begränsning av stödet per företag är de facto strängare än en begränsning per projekt. Även om ett företag skulle få maximalt stöd enligt ordningen för ett visst projekt under varje år som ordningen varar skulle taket på 7,5 miljoner euro ändå inte nås.

4. BESLUT

Mot bakgrund av den ovanstående bedömningen anser övervakningsmyndigheten att *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* är förenlig med EES-avtalet, förutsatt att följande villkor är uppfyllda:

- a) Räckvidden av *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* begränsas till mikroföretag och små företag såsom de definieras i riktlinjerna för statligt stöd till små och medelstora företag.
- b) Den totala stödnivån för mikroföretag och småföretag är 27,8 %. Stödnivån kan dock öka till följd av en eventuell höjning av bolagsskattesatsen (i vilket fall de tillämpliga taken är maximalt 45 % för experimentell utveckling och 70 % för industriell forskning).
- c) Ordningen inte varar längre än till den 31 december 2013, som är det datum när de nuvarande riktlinjerna för FoU och innovation upphör att gälla.

De norska myndigheterna erinras om skyldigheten att tillhandahålla årliga rapporter om genomförandet av ordningen i enlighet med artikel 21 i del II i protokoll 3 till övervakningsavtalet i förening med artikel 6 i beslut nr 195/04/KOL av den 14 juli 2004.

De norska myndigheterna har uppgett att den timtaxa som är tillämplig inom ramen för *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* kan komma att justeras på basen av löneutvecklingen. I detta hänseende erinrar övervakningsmyndigheten de norska myndigheterna om deras skyldighet att i enlighet med artikel 1 i del I i övervakningsavtalet anmäla alla ändringar som utgör ändringar i den mening som avses i artikel 1 i del II i protokoll 3 till övervakningsavtalet⁽⁷⁰⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats, som de norska myndigheterna planerar att genomföra, utgör statligt stöd i

den mening som avses i artikel 61.1 i EES-avtalet, men kan anses vara förenlig med EES-avtalets goda funktion på grundval av artikel 61.3 c i EES-avtalet och riktlinjerna för FoU och innovation, under förutsättning att villkoren i artikel 2 är uppfyllda.

Artikel 2

Tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats ska begränsas till mikroföretag och små företag enligt definitionen i riktlinjerna för statligt stöd till mikroföretag, små företag och medelstora företag och den maximala totala stödnivån ska vara 27,8 %, men kan komma att höjas vid en eventuell höjning av bolagsskattesatsen (i vilket fall de maximala tillämpliga taken är 45 % för experimentell utveckling och 70 % för industriell forskning). Varaktigheten för *tilskuddsordningen för ulønnet forskningsinnsats* ska begränsas till den 31 december 2013.

Artikel 3

De norska myndigheterna ska inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Konungariket Norge.

Artikel 5

Endast den engelska texten är giltig.

Utfärdat i Bryssel den 17 mars 2008.

För Eftas övervakningsmyndighet

Per SANDERUD
Ordförande

Kurt JAEGER
Ledamot av kollegiet

⁽⁷⁰⁾ Förutom om ändringarna kan anmälas via det förenklade förfarandet enligt beslut nr 195/04/KOL av den 14 juli 2004 om de genomförandebestämmelser som avses i artikel 27 i del II i protokoll 3 till övervakningsavtalet (EUT L 139, 25.5.2006, s. 37).